

ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ОРГАНІЧНОГО ВИРОБНИЦТВА В УКРАЇНІ

Д.О. Сухомлин

Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка

В наш час зростає попит на екологічно чисті, безпечні продукти. В час ГМО досить гостро стало питання органічного виробництва в Україні. Ідея органічного виробництва полягає у повній відмові від застосування ГМО, антибіотиків, отрутохімікатів та мінеральних добрив. Це призводить до підвищення природної біологічної активності у ґрунті, відновлення балансу поживних речовин, підсилюються відновлювальні властивості, нормалізується робота живих організмів, відбувається приріст гумусу, і як результат – збільшення урожайності сільськогосподарських культур.

Результатом органічного виробництва є екологічно безпечна продукція, вільна від ГМО та невластивих продуктам харчування хімічних елементів. Україна є аграрною державою. Проте за останні десятиріччя в Україні спостерігається катастрофічне руйнування сільгоспугідь та зниження родючості ґрунтів – основного джерела забезпечення продовольчої безпеки країни та добробуту сільського населення. Інтенсивність процесів руйнування і деградації ґрунтів внаслідок використання застарілих агротехнологій та недотримання фундаментальних законів та правил сільськогосподарської діяльності досягла небезпечного для економічної стабільності держави рівня.

Велика частина сільськогосподарських підприємств України є збитковими, а значна частина сільськогосподарської продукції та продуктів харчування, що виробляються, не відповідають світовим стандартам якості та безпеки, що призводить до зменшення експортного потенціалу країни, високого рівня захворюваності та смертності населення та, як результат – до занепаду сільських територій.

Повільний та однобічний розвиток органічного виробництва в нашій країні спричинений наступними факторами:

- незавершеністю створення законодавчої та нормативно-правової бази, яка б чітко окреслила державну політику у сфері органічного виробництва, створила умови для законодавчого визнання та захисту органічних продуктів, формування національної системи сертифікації, затвердження правил та стандартів, а також системи державної підтримки та стимулювання розвитку органічного виробництва;

- переважанням експорту та розвиненістю внутрішнього ринку та споживання сертифікованої органічної продукції ;

- здебільшого виробляється та експортується 1-2 види органічної сільськогосподарської продукції сировинного типу, переважно зернові та олійні культури; виробництво іншої рослинницької продукції залишається на підпорядкованому рівні;

- до виробництва органічної продукції задіяні здебільшого крупні сільськогосподарські підприємства, в той час як перехід малих та середніх господарств на органічний метод господарювання є доволі обмеженим;

- виробництво тваринницької продукції згідно з органічними стандартами все ще відсутнє, існує лише інформація про наміри деяких сільськогосподарських товаровиробників започаткувати такий вид бізнесу;

- переробка органічної продукції та виробництва органічних продуктів харчування знаходяться на початковій фазі розвитку, існують лише наміри вітчизняних та зарубіжних інвесторів започаткувати таке виробництво;

- гуртова та роздрібна торгівля органічними продуктами все ще перебувають на початковому етапі розвитку.

В Україні існує концепція державної Програми розвитку органічного виробництва в Україні. Метою Програми є забезпечення сталого розвитку аграрного комплексу України шляхом розвитку та підтримки ведення органічного виробництва, як одного з пріоритетних напрямків реалізації державної аграрної політики спрямованого на збереження та поліпшення родючості ґрунтів; забезпечення конкурентоспроможності української сільськогосподарської продукції в умовах інтеграції України у світовий економічний простір; сприяння збереженню здоров'я нації шляхом забезпечення населення якісними та безпечними сертифікованими органічними як продуктами харчування, так і іншими товарами; охорону навколишнього середовища та збереження біорізноманіття; створення належних умов

для розвитку сільських територій. Органічне сільське господарство має великий потенціал для покращення економічного, соціального та екологічного стану в Україні, воно сприяє комплексному розвитку сільської місцевості та поліпшенню здоров'я населення. Отже, в Україні існують усі передумови для розвитку та багатообіцяючого процвітання цієї важливої в наш час галузі.

Література

1. Артиш В.І. Організаційно-економічні передумови формування ринку екологічно чистої продукції в Україні / В.І. Артиш // Економіка АПК. – 2009. – № 2. – С. 117-120.
2. Безус Р.М. Ринок органічної продукції в Україні: проблеми та перспективи / Р.М. Безус, Г.Я. Антонюк // Економіка АПК. – 2011. – № 6. – С. 47-52.
3. Бейдик Н.М. Формування попиту на продукцію органічного виробництва / Н.М. Бейдик // Ефективне тваринництво. – 2010. – № 1. – С. 9-12.
4. Бойко Л. Передумови розвитку органічного виробництва в Україні / Л.Бойко // Землевпорядний вісник. – 2011. – № 2. – С. 30-35.